

Veli İlgisi ve İlköğretim Öğrencilerinin Seviye Belirleme Sınavlarını (SBS) Yordama Düzeyi

Abdurrahman İLĖAN¹, Mustafa ERDEM², Burcu YAPAR³,
Süleyman AYDIN⁴, Şükrü Şakir AYDEMİR⁵

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, ilköğretim 8. Sınıf öğrenci velilerinin öğrenim gören çocuklarının akademik yaşantılarına gösterdikleri ilgi düzeylerinin, öğrencilerin geçmiş yıllardaki (6. ve 7. Sınıf) Seviye Belirleme Sınavı (SBS) puanlarını yordama düzeyinin belirlenmesidir. Bu temel amaca ulaşabilmek için velinin ilgi düzeyinin; velinin yaşı, çalışma durumu, yaptığı iş, eğitim düzeyi ve aylık gelir düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığı ve SBS puanlarını yordayıp yordamadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Çalışma grubu, Manisa ili Salihli ilçesindeki ilköğretim okullarına kayıtlı olan ve 2011-2012 eğitim öğretim yılında öğrenim gören öğrenci velilerinden basit seçkisiz örnekleme tekniği ile belirlenmiş olan 143 kişiden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve 48 maddeden oluşan 5'li Likert türü ölçme aracı kullanılmıştır. Verilerin analizinde t-testi, F testi, Kruskal Wallis H testi, regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, velilerin ilgi düzeyinin öğrencilerinin akademik başarısını yordamadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca velilerin ilgi düzeyinin; velinin yaşı, çalışıp çalışmama durumu, yaptığı iş, eğitim düzeyi ve aylık gelir düzeyine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: SBS Puanları, Akademik Yaşam, Veli İlgisi, İlköğretim Öğrencileri

¹ Yrd. Doç. Dr. - Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü - abdurrahmanilgan@gmail.com

² Yrd. Doç. Dr. - Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü - merdem50@gmail.com

³ Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Fen Eğitimi ABD Y. Lisan Öğrencisi - yaparburcu@gmail.com

⁴ Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Fen Eğitimi ABD Y. Lisan Öğrencisi - sukru.aydemir@hotmail.com

⁵ Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Fen Eğitimi ABD Y. Lisan Öğrencisi - salamon106@hotmail.com

GİRİŞ

Çocukların akademik başarısı günümüz dünyasında; internet, televizyon, telefon ve benzeri unsurların bilinçsizce kullanımı, akran gruplarının olumsuz etkileri, aile ilgisinden yoksunluk gibi birçok olumsuz faktörün bir araya gelmesiyle oldukça zorlaşmaktadır. Toplumun geleceğinin teminatı olan çocukların nitelikli bir eğitim almaları ve okul hayatında başarılı olmaları istenen bir durumdur.

Başarı birçok öğenin etkileşimiyle ortaya çıkmaktadır. Bu öğeler; yetenek, uygun eğitim ortamı ve güdülenmedir. Gerçek başarı, insanın kendi kendisini sürekli geliştirmesidir. Kendini yenileme gereksinimini duymak başarının anahtarıdır. Normal bir zekâyâ sahip öğrencinin derslerine karşı öğrenme, ilgi, merak ve isteği; uygun çalışma ortamı ve verimli çalışma alışkanlıklarının bulunması; başarı için çevresinden yakınlık ve destek görmesi ve sağlıklı bir bedensel yapıya sahip olması gibi özellikler, onun öğrenmesini kolaylaştırıp başarısını artırırken; tersi durumlar da öğrenmesini güçleştirmektedir (Uluğ, 1997, 5).

Çocuğun, aile ortamı içinde aldığı ilk eğitim kişilik yapısını, sosyal ve zihinsel gelişimini ve sosyalleşme ölçüsünü etkilemektedir. Hatta ailede anne ve babadan ikisinin veya birinin olmaması hali çocukları olumsuz yönde derinden etkilemektedir. Anne yoksunluğunun etkilerini inceleyen Spitz ve Bowlby (2005) yaptıkları çalışmada, anne bakımından yoksun büyüyen çocukların hem fizik hem de ruhi gelişmelerinin gerilediğini hatta yaşamlarının tehlikeye düştüğünü saptamışlardır (Akt: Kurbay, 2008, 12). Yine Altınbulak'ın (2011) çalışmasında boşanmış aileye sahip öğrencilerin, tam aileye sahip öğrencilere göre özellikle içedönük kişilikle ilgili daha fazla problem yaşadıkları ortaya konmuştur. Aynı zamanda Bolayır'ın (2011) çalışmasında da anne babanın hayatta olup olmadığıyla öğrenimlerini düzenli şekilde sürdürebilme durumları ve akademik başarı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu ortaya konmuştur.

İlk eğitim ailede başlamakta, kişilik yapısının temel davranışları burada alınmaktadır. Ailede alınan kazanımlar, okulda verilen eğitim sürecinde çocuğun niteliklerinin gelişmesinde belirleyici bir etkidir. Ailede başlayan eğitim okulda devam etmektedir. Fakat öğrenci okula başladıktan sonra ailenin, çocuğunun akademik yaşantısını desteklemesi son derece büyük önem taşımaktadır.

Aileler çocuklarını eğitim kurumlarına teslim ettikten sonra vazifelerinin tamamlandığı şeklinde bir algıya sahiptir. Birçok aile çocuklarının öğretmenlerini ya hiç tanımamakta ya da çocuklarının anlattıklarıyla tanımaktadır. Bu durum temelde çocuğun başarısını önemli derecede etkilemektedir (Vural, 2004, 131). Eğitim faaliyetler sürecidir. Takibi olmayan bir faaliyetten başarı beklenmesi doğru görülmemektedir.

Anne-babanın eğitim düzeyi, çocukların ders çalışmasına, ev ödevlerini hazırlamasına yardım edip etmemeleri ile çok yakın bir ilişki vardır (Elmacıoğlu, 1998, 108). Eğitim ve kültür düzeyi düşük ailelerinin çocuklarına hemen hiç yardım edememeleri ile anne-babası memur, öğretmen ve öğretim üyesi olanların çocuklarının okul çalışmalarına yardım etmeleri, okul başarıları bakımından çocuklar arasında büyük farklar yaratmaktadır (Vural, 2004, 139). Eğitilmiş anne ve babaların, çocuklarındaki başarı güdüsünü harekete geçirmede daha usta oldukları görülmektedir. Nitekim yapılan araştırmalar başarılı öğrencilerin anne ve babalarının öğrenim düzeylerinin; başarısız öğrencilerin anne ve babalarının öğrenim düzeylerine göre daha yüksek olduğunu göstermektedir (Elmacıoğlu, 1998, 108).

Çocuğun, okul başarısını etkileyen bir başka konu ise okul ödevlerine karşı ailenin yaklaşımıdır. Okula başladığı andan itibaren öğrenciye ödev yapma ve ders çalışma

alışkanlığı kazandırılmaya çalışılır. Bazı aileler öğrenciye ödev yapma alışkanlığı kazandırırken bazıları ödevleri bizzat kendileri yapma yanlışlığına düşmektedirler (Vural, 2004, 141). Ana-babanın, çocuğun çalışmasına yardım etmesi, eğer özgür bir şekilde gerçekleşiyorsa, çocuğa destek oluyorsa ve çocuk bundan hoşnutsa yarar sağlar. Fakat çocuk böyle bir yardıma alışırsa devamını isteyebilir, aynı zamanda kendini yönetebilme konusunda eksikliğini hissederek isyan edebilir (Yavuzer, 1996, 197).

Aile çocuğuna yardım ederken, yardım talebinin çocuk tarafından olmasını sağlayacak farkındalığın yine aile bireyleri tarafından çocuğa verilmesi uygun olacaktır. Öğrenme sürecinde çocuğun karşılaştığı problemleri ebeveyn tarafından çözülmesi yerine problemin çocuk tarafından çözülmesini sağlamaya yönelik desteğin aile tarafından çocuğa verilmesi önem arz etmektedir.

Çocuk okula başladığı zaman deneyim ve bilgisinin genişletilmesi için destekleyici koşulların sağlanması büyük önem taşır. Bilgi veren, çocuğu düşünmeye teşvik eden, onunla tartışan, sorularına açıklayıcı cevaplar veren ailelerin çocukları dilsel ve zihinsel gelişimlerini azami seviyeye çıkarma imkânı bulurlar. Arkadaşları arasında her zaman bir adım önde olurlar (Ekşi, 1990, 18). Satır'ın (1996) yaptığı bir araştırmada; "çocuğuna yakın ilgi gösteren, çocuğunun çalışma ortamını düzenleyen ve planlayan, çocuğunun başarısını övücü sözlerle destekleyen, çocuğunun başarısızlığında onu *çalışırsan başarılı olursun*, sözleriyle yüreklendiren anne-babaların çocuklarının akademik başarılarının yüksek olduğu sonucuna varılmıştır (Akt: Kurbay, 2008, 12). Akın (2009) anne baba tutumlarıyla ilgili yaptığı araştırmada da demokratik, hoşgörülü ve güven verici anne baba tutumlarının öğrencilerin akademik başarılarını olumlu yönde etkilediği, diğer anne baba tutumlarının ise olumsuz etkide bulunduğu bulgusuna ulaşmıştır. Yine anne baba beklentilerinin çocuğun akademik başarısı üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu Trivette ve Anderson'un (1995) araştırmasında ortaya konmuştur.

Hakan'ın (2001) ilköğretim okulu öğrencilerinin başarısında aile faktörünün etkisini incelediği araştırmasında da akademik başarısı yüksek olan öğrenci velilerinin okul-öğretmen ilişkilerinin iyi olduğu, çocuklarının eğitim durumlarıyla yakından ilgilendikleri, onlar için gerekli eğitim-öğretim ortamı hazırladıkları belirlenmiştir. Diğer yandan akademik başarıları orta düzeyde olan öğrenci velilerinin ise okula ve çocuğa olan ilgileri azalmakla birlikte devam etmektedir. Akademik başarısı düşük olan öğrenci velilerinin ise çocukların eğitimiyle ilgili yeterince ilgilenmedikleri ortaya çıkmıştır.

Varlıklı ve eğitimli aile ortamında yetişen çocuklar daha rahat bir gelişme evresi geçirirken, gelir düzeyi düşük aile ortamından gelen çocuklar daha olumsuz kişilik gelişimi gösterebilirler. Anne ve babanın otoritesi altında yetişen çocuklar ailenin gelir şartlarına bağlı olarak büyürler. Gelir düzeyi yüksek çevrelerde çocukların düşüncelerine değer veriliyorsa, önemseniyorsa çocuk büyükler gibi düşünmeye başlar, geleneksel davranışlardan kurtularak özgür düşünmeyi öğrenir. Hindistan'da yapılan bir araştırma da, ortaokula devam eden 432 öğrencinin okul başarısı incelenmiştir. Gelir düzeyi yüksek olan öğrencilerin ders notları ortalamaları, orta ve düşük gelir gruplarına göre daha yüksek bulunmuştur (Akt: Türkoğlu, 2008, 33). Yine Aslan-Akan'ın (1994) araştırmasında üst ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki aileler Çocuklarına daha iyi yaşam koşullarını sağlamada, çocuklarıyla iletişimde, disiplin tekniklerini uygulamada, okuldaki etkinliklere katılımında, öğretmenleriyle iletişimde alt sosyo-ekonomik düzeye sahip ailelerden daha başarılı oldukları görülmektedir. Üst ve orta sosyo-ekonomik koşullara sahip ailelerin çocukları alt sosyo-ekonomik koşullara sahip ailelerin çocuklarına göre okulda çoğunlukla başarılı oldukları görülmüştür.

Gelir düzeyi ile akademik başarı arasında başka araştırmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır (Kocaman, 2008; Dinçer & Kolaşın, 2009; Polat, 2009; Şeker, 2009). Yine araştırmalarda ailelerin ekonomik gelirleriyle öğrencilerin okula devam durumları arasında önemli sonuçlar ortaya çıkmıştır. Özbaş'ın (2010) araştırmasına göre, ailenin çocuğun okul ihtiyaçlarını karşılayamaması, ekonomik gerekçelerle çocuğun işgücüne ihtiyaç duyması öğrencilerin devamsızlığına neden olmaktadır.

Yukarıdaki çalışmalardan da görüldüğü gibi ailenin çocuğun akademik yaşantısına ilgi göstermesi, desteklemesi ve bu kapsamda yaptığı faaliyetler hakkında farkındalık düzeyinin yüksek olması, öğrencinin akademik başarısı üzerinde etkili olmaktadır. Bundan dolayı velinin öğrencinin akademik yaşantısına ne düzeyde ilgi gösterdiği ve bu gösterilen ilginin velinin; yaşına, çalışma durumuna, öğrenim durumuna ve gelirine göre değişip değişmediği, yine veli ilgisinin öğrencinin akademik başarısını ne derece yordadığı ile ilgili çalışmalar farkındalık açısından önemli görülmektedir. Bu bağlamda bu araştırmanın genel amacı, velinin ilköğretim öğrencilerinin öğretim yaşantısına ne düzeyde ilgi gösterdiği ve bu ilgi düzeyinin öğrencinin Seviye Belirleme Sınavlarını (SBS) yordama düzeyinin belirlenmesidir. Bu genel amaca ulaşmak için şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Veliler öğrencilerin eğitim yaşantısına ne düzeyde ilgi göstermektedir?
2. Velilerin, öğrencilerin eğitim yaşantısına ilişkin ilgi düzeyi; velinin yaşı, çalışıp çalışmama durumu, yaptığı iş, eğitim düzeyi ve aylık gelir düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Velinin öğrencisine gösterdiği ilgi düzeyi, öğrencinin 6. ve 7. Sınıf SBS puanlarını yordamakta mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama modelinde desenlenmiştir. Karasar'a (1999) göre tarama modelindeki araştırmalar, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırmalardır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2011-2012 eğitim öğretim yılında Manisa'nın Salihli ilçesinde, ilköğretim 8. Sınıfta okuyan ve dershaneye giden 143 öğrenci velisinden oluşmaktadır. Çalışma grubu basit seçkisiz örnekleme tekniği ile belirlenmiştir. Basit seçkisiz örnekleme tekniği, evrendeki birimlerin listelendiği durumlarda kullanılmaktadır (Balci, 2009, 92). Bu teknikte denekler, seçilmek için eşit ve bağımsız bir şansa sahiptir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2009, 84). Çalışma grubunun belirlenmesi için ilköğretim 8. Sınıfta okuyan ve dershaneye giden öğrencilerin listesi çıkarılmıştır. Daha sonra bu listedeki her beş öğrenciden biri seçilmiştir. Seçilen 180 öğrencinin velisi çalışma grubuna alınmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan ölçek, çalışma grubundaki tüm velilere araştırmacılar tarafından ulaştırılmıştır. Ancak, 23 ölçek geri dönmemiş, 14 ölçek de özensiz doldurulduğu için değerlendirmeye alınmamıştır. Sonuçta 143 ölçek değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmaya katılan velilerin öğrenim gören çocuklarına ait SBS istatistikleri şu şekildedir: 2010 yılında 6. Sınıf sonunda girdikleri SBS'ye ait ortalama $\bar{x} = 394,79$ ve $ss = 57,02$ 'dir. Öğrencilerin 6. Sınıf SBS puanları 491,7 ile 236,5 arasında değişmektedir. 2011 yılında 7. Sınıf sonunda girdikleri SBS'ye ait $\bar{x} = 389,16$ ve $ss = 64,4$ 'tür. Öğrencilerin 7. Sınıf SBS puanları 481,26 ile 213,6 arasında

değişmektedir. Araştırmaya katılan velilerin kişisel özelliklerine ilişkin veriler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya katılan velilerin kişisel özelliklerine ilişkin veriler

Değişken	Düzyey	f	%
Yaş	1. 35 ve altı	15	10,4
	2. 36-40	52	36,1
	3. 41-45	56	38,9
	4. 46-50	13	9,0
	5. 51 ve üzeri	7	4,9
	Toplam	143	99,3
Çalışma Durumu	1. Çalışıyor	101	70,1
	2. Çalışmıyor	43	29,9
	Toplam	144	100,0
Ne iş yaptığı	1. Memur	37	25,7
	2. Esnaf ve diğer	74	51,4
	Toplam	111	77,1
Öğrenim Düzeyi	1. İlkokul	66	45,8
	2. Ortaokul	16	11,1
	3. Lise	27	18,8
	4. Önlisans	14	9,7
	5. Lisans ve üstü	20	13,9
	Toplam	143	99,3
Aylık Gelir	500’e kadar	19	13,2
	501-1000 TL	43	29,9
	1001-1500 TL	27	18,8
	1501-2000 TL	19	13,2
	2001-3000 TL	21	14,6
	3000 TL ve üzeri	14	9,7
	Toplam	143	99,3

Tablo 1’de görüleceği üzere, araştırmaya katılan velilerin çok yaşlı olmadığı görülmektedir, velilerin büyük bir çoğunluğu (yaklaşık % 70’i) orta yaş düzeyindedir. Buna göre velilerin % 10’u 35 yaş ve altında, % 36’sı 36-40 yaş arasında, % 39’u 41-45 yaş arasında, % 9’u 46-50 yaş arasında ve % 5’i 51 yaş ve üzerindedir. Araştırmaya katılan velilerin % 70 gibi büyük bir kısmının çalıştığı görülmektedir. Çalışmayanların oranı % 30’dur. Bu oran Türkiye nüfusunun ortalamasına (işsizlik oranı % 8-10 arası) göre (TÜİK, 2012) değerlendirildiğinde, bu oranın oldukça yüksek olduğu söylenebilir. Çalışan velilerin % 26’sı memur, % 51’i esnaftır, % 23’ü ise bu soruya cevap vermemiştir.

Velilerden % 46’sı ilkököl mezunu, % 11’i ortaokul mezunu, % 19’u lise mezunu, % 10’u ön lisans mezunu, % 14’ü ise lisans ve üzerinde eğitim düzeyindedir. Aylık gelir düzeyine bakıldığında velilerin % 13’ü 500 TL ve altı, % 30’u 501-1000 TL arasında, % 19’u 1001-1500 TL arasında, % 13’ü 1501-2000 TL arasında, % 15’i 2001-3000 TL arasında ve % 10’unun aylık gelirinin de 3000 TL ve üzerinde olduğu görülmektedir. Velilerin yarıya yakının aylık gelir düzeylerinin 1000 TL ve altındadır. Bu gelirin Türkiye’deki Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla’nın altında seyrettiği görülmektedir. TÜİK (2012) verilerine göre 2011 yılında kişi başına gelir Türk Lirası cinsinden 17510TL; dolar cinsinden 10444\$ olarak belirlenmiştir. Ancak % 10 gibi küçük bir kesimin aylık geliri 3000TL ve üzerindedir. Bununla birlikte

velilerden çalışmıyor diyenlerin oranıyla gelirler karşılaştırıldığında 1000 TL'ye kadar bir gelir belirten veli oranları aynı olduğu görülebilir. Çalışmadığı halde veliler bu geliri nereden edinmektedir? Sorusu akla gelebilir. Ancak bu durum belki velilerin o anda işsiz olmalarından veya geçici işlerde çalışmalarından, düzenli bir iş bulamamalarından mevsimlik işçilik gibi inşaat, tarım gibi işlerden elde edilen gelirler olmasından kaynaklanabilir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı, araştırmacılar tarafından geliştirilmiştir. Veri toplama aracını geliştirmek için öncelikle alanyazın taraması yapılmıştır. Ayrıca velilerden, ardından öğretmenlerden hazırlanan açık uçlu görüşme formuyla veri toplama aracına temel oluşturmak üzere veriler toplanmıştır. Alanyazın taraması, velilerden ve öğretmenlerden toplanan veriler birleştirilerek veli ilgilisi ölçek taslağı geliştirilmiştir. Bu taslak öncelikle Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerine, anlaşılabilirlik ve açıklık yönünden incelenmiştir. Ardından kapsam geçerliliği için ölçme değerlendirme ve alan uzmanlarının görüşüne sunulmuştur. Daha sonra ölçek anlaşılabilirlik ve kolay yanıtlanabilirlik gibi özellikleri açısından 5 öğretmenden oluşan bir gruba uygulanmıştır. Uygulama sonunda öğretmenlerden elde edilen dönütler çerçevesinde ölçeğe son hali verilmiştir.

Veri toplama aracının yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Veri setinin faktör analizi için uygun olup olmadığının belirlenmesi için KMO ve Bartlett testi değerleri hesaplanmıştır. Bu araştırmada KMO değeri 0.915 olarak bulunmuş ve Bartlett testinin sonucu da ($\chi^2=2099,8$; $p=.000$) anlamlı çıkmıştır. Hem KMO hem de Bartlett testi sonucu verilerin açımlayıcı faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Açımlayıcı faktör analizinde ifadelerin çoğunluğunun tek boyut altında toplanmasından dolayı, ölçme aracı tek boyutlu olarak düşünülmüştür. Toplam 48 maddeden oluşan 5'li Likert türü "Veli İlgisi Ölçeği" geliştirilmiştir. Ölçme aracının açıkladığı toplam varyans % 39.9 olup, güvenilirlik katsayısı ise .94'tür. Ölçme aracındaki ifadelerin faktör yük değerleri .465 ile .783 arasında; madde toplam korelasyon değerleri ise .425 ile .745 arasında değişmektedir. Bu değerlere göre ölçme aracının geçerli ve güvenilir olduğunu söylemek mümkündür. Ölçek; 1-Hiçbir zaman, 2-Nadiren, 3-Ara sıra, 4-Çoğu zaman, 5-Her zaman seçeneklerinden oluşmaktadır. Ölçekten alınan puanın yüksek olması velilerin öğrencilerin eğitim yaşantısına yüksek düzeyde ilgi gösterdiğine işaret etmektedir.

Verilerin Analizi

Demografik değişkenlerin betimlenmesi için frekans ve yüzde; veli ilgisinin yapılan işe ve çalışma durumuna göre karşılaştırılmasında t-testi; velilerin eğitim düzeyi ve veli ilgisinin aylık gelirlerine göre karşılaştırılmasında tek yönlü varyans analizi; yaşa göre karşılaştırılmasında dağılım normallik sağlamadığından Kruskal Wallis H testi yapılmıştır. Velilerin öğrencilere gösterdiği ilginin öğrencinin 6. ve 7. Sınıf SBS puanlarını yordayıp yordamadığının belirlenmesi için ise basit doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Betimsel istatistiklerin yorumlanmasında şu aralıklar kullanılmıştır: Hiçbir zaman: 1.00-1.79; Nadiren: 1.80-2.59; Ara sıra: 2.60-3.39; Çoğu zaman: 3.40-4.19; Her zaman: 4.20-5.00.

BULGULAR

Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına ilişkin gösterdikleri ilgi düzeyinin betimsel istatistikleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına ilişkin ilgi düzeyinin betimsel istatistikleri

İfadeler	\bar{X}	SS
1. Okulda yapılan toplantılara katılıyorum.	4,01	1,09
2. Okula gidip öğrencimin dersteki durumunu sorarım.	3,58	1,21
3. Öğretmenlerin öğrencimin üzerindeki etkisini (olumlu–olumsuz) gözlemlerim.	3,87	1,13
4. Öğrencimin branş öğretmenleri ile görüşürüm.	3,85	1,15
5. Öğrencimin okulunu ziyaret ederim.	3,87	1,12
6. Öğrencimin sınıfını ziyaret ederim.	3,04	1,32
7. Öğrencimin okulundaki etkinliklerden haberdar olurum.	4,08	1,14
8. Öğrencimin performans ve proje ödevlerinden haberdarımdır.	4,20	1,07
9. Sınıf rehber öğretmenin düzenlediği etkinliklere / toplantılara katılıyorum.	4,02	1,13
10. Öğrencim okuldaki sorunlarını bana anlatır.	4,00	1,19
11. Öğrencimi kitap okumaya teşvik ederim.	4,44	0,81
12. Öğrencimin ders dışı etkinliklerini gelişimine katkı sağlayacak şekilde düzenlemeye çalışırım.	4,05	1,08
13. Branş öğretmenlerini tanırım / bilirim.	3,96	1,14
14. Öğrencimin derslerdeki başarı düzeyini bilirim.	4,52	0,73
15. Öğrencimin sözlü sınavlardan aldığı notları bilirim.	4,28	1,01
16. Okulun fiziki donanımı ile ilgili bilgi sahibiyimdir.	3,91	1,17
17. Öğrencimin arkadaşlarını tanırım.	4,24	0,97
18. Öğrencimin, öğretmenleri ile olan ilişkisini bilirim.	4,29	0,93
19. Öğretmenlerin, öğrencime adil davranıp davranmadıklarını bilirim.	4,09	1,05
20. Öğrencimin, okul kurallarına uyup uymadığını bilirim.	4,50	0,78
21. Öğrencimin sınıf kurallarına uyup uymadığını bilirim.	4,43	0,81
22. Öğrencimin sınıf ortamında kendini rahat bir şekilde ifade edip edemediğini bilirim.	4,21	1,06
23. Öğrencimin sınıfında kullanılan öğretim yöntem - tekniklerini bilirim.	3,60	1,29
24. Öğrencimin sıra arkadaşını tanırım.	3,89	1,32
25. Öğrencimin sıra arkadaşının ailesini tanırım.	3,49	1,43
26. Sınıfın öğrenme ortamını engelleyen öğrencileri bilirim.	3,37	1,45
27. Öğrencimin okuduğu kitapları bilirim.	3,95	1,15
28. Öğrencimin boş zamanlarını nasıl geçirdiğini bilirim.	4,64	0,79
<i>Toplam</i>	<i>4,01</i>	<i>0,68</i>

Tablo 2’de velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyinin büyük ölçüde olumlu ($X=4,02$) olduğu görülmektedir. Veliler öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgilerine ilişkin ifadelerden en fazla “Öğrencimin boş zamanlarını nasıl geçirdiğini bilirim ($X=4,64$)”, “Öğrencimin derslerdeki başarı düzeyini bilirim ($X=4,51$)” ve “Öğrencimi kitap okumaya teşvik ederim ($X=4,44$)” maddelerine katılırken; en az “Öğrencimin sınıfını ziyaret ederim ($X= 3,04$)”, “Sınıfın öğrenme ortamını engelleyen öğrencileri bilirim ($X=3,38$)” ve “Öğrencimin sıra arkadaşının ailesini tanırım ($X= 3,49$)” ifadeleri olmuştur. Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyinin çalışıp çalışmama ve yaptıkları işe göre karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyinin çalışma durumu ve yaptıkları işe göre karşılaştırılmasına ilişkin t-testi sonuçları

Değişkenler	Gruplar	N	\bar{X}	ss	sd	t	p
Çalışma Durumu	1. Çalışıyor	101	111,34	20,909	114,363	-1,312	,261
	2. Çalışmıyor	43	115,28	14,204			
Yaptığı İş	1. Memur	37	110,29	23,263	109	-,326	,745
	2. Esnaf ve diğ.	74	111,61	18,424			

Tablo 3'e göre velilerin gösterdikleri ilgi düzeyi, hem çalışma durumuna (çalışıyor/çalışmıyor) [$t_{(114,363)}=1,312$; $p>.05$] hem de yaptıkları işe göre [$t_{(109)}=.326$; $p>.05$] farklılaşmamaktadır. Diğer bir deyişle, velilerin çalışma durumu ve yaptığı iş değişkeninin de öğrenim gören çocuklarının akademik yaşantısına benzer düzeyde ilgiye sahip olduklarını ortaya çıkmıştır. Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyinin yaşlarına ve aylık gelirlerine göre karşılaştırılması noktasında veri dağılımında normallik sağlanamadığından parametrik olmayan Kruskal Wallis H testi yapılmıştır. Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyinin yaşlarına göre karşılaştırılması amacı ile yapılan Kruskal Wallis H testi sonuçlarına Tablo 4'te yer verilmiştir.

Tablo 4. Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyinin yaşlarına göre karşılaştırılmasına ilişkin Kruskal Wallis H testi sonuçları

Yaş Grupları	n	Sıra Ort.	sd	X^2	p
1. 35 ve altı	15	76,03	3	1,105	,776
2. 36-40	52	70,96			
3. 41-45	56	74,65			
4. 46 ve üzeri	20	64,25			

Tablo 4'te de görüldüğü üzere velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyi velilerin yaşlarına göre [$X^2_{(3)}=1,105$; $p>.05$] değişmemektedir. Diğer bir deyişle, velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdiği ilgi düzeyi yaş değişkeninden etkilenmemektedir. Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyinin aylık gelirlerine göre karşılaştırılması amacı ile yapılan Kruskal Wallis H testi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyinin aylık gelirlerine göre karşılaştırılmasına ilişkin Kruskal Wallis H testi sonuçları

Gelir Grupları	n	Sıra Ort.	sd	X^2	p
1.500 e kadar	19	67,34	4	5,792	,215
2.501-1000 TL arası	43	79,33			
3.1001-1500 TL arası	27	79,15			
4.1501-2000 arası	19	73,61			
5.2001 ve üzeri	35	59,14			

Tablo 5'ten de görüleceği üzere, velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyi velilerin aylık gelirlerine göre [$X^2_{(4)}=5,79$; $p>.05$] değişmemektedir. Diğer bir deyişle, velilerin öğrenim gören çocuklarının akademik yaşantısına gösterdiği ilgi düzeyi aylık gelir değişkeninden etkilenmemektedir.

Veli ilgisinin sahip oldukları eğitim düzeyine ilişkin analiz yapılmadan önce tek yönlü varyans analizinin temel varsayımlarından olan puanların (veli ilgi düzeyine ilişkin) bağımlı değişkende etkisi araştırılan faktörün her bir düzeyinde (veli eğitim düzeyi) normal dağılım göstermesi (Büyüköztürk, 2006, 47) gerektiğine ilişkin varsayım test edilmiştir. Bu kapsamda çarpıklık ve basıklık katsayıları ile dağılımın normalliğini hipotez testleri ile test eden (Özdamar, 2004, 302) Shapiro Wilks (S-W) testi kullanılmıştır. Buna göre eğitim düzeyi ilkököl ve altı olan velilerin çocuklarının eğitim yaşantısına ilişkin ilgi puanlarına ait çarpıklık katsayısı: -.204 standart hatası ise: .325; basıklık katsayısı: -.987 standart hatası ise: .639'dur. S-W=.964; $p>.05$. Eğitim düzeyi ortaokul olan velilerin çocuklarının eğitim yaşantısına ilişkin ilgi puanlarına ait çarpıklık katsayısı: -.597 standart hatası ise: .409; basıklık katsayısı: -.291 standart hatası ise: .798'dir. S-W=.952; $p>.05$. Eğitim düzeyi lise olan velilerin çocuklarının eğitim yaşantısına ilişkin ilgi puanlarına ait çarpıklık katsayısı: -.553 standart hatası ise: .434; basıklık katsayısı: -.053 standart hatası ise: .845'dir. S-W=.964; $p>.05$. Eğitim düzeyi önlisans ve üzeri olan velilerin çocuklarının eğitim yaşantısına ilişkin ilgi puanlarına ait çarpıklık katsayısı: -.532 standart hatası ise: .441; basıklık katsayısı: -.087 standart hatası ise: .858'dir. S-W=.960; $p>.05$. Bu sonuçlara göre velinin sahip olduğu eğitim düzeyi değişkenine göre velinin çocuğunun eğitim yaşantısına gösterdiği ilgi düzeyine ilişkin puanların dağılımının normal olduğunu söylemek mümkündür. Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyinin, sahip oldukları eğitim seviyesine göre karşılaştırmasını gösteren tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyinin eğitim düzeyine göre karşılaştırılmasına ilişkin tek yönlü varyans analizi sonuçları

Velilerin Eğitim Düzeyi	N	\bar{X}	S	sd	F	p
1. İlkokul ve altı	54	114,47	16,41	3	.721	.541
2. Ortaokul	33	113,41	20,73	140		
3. Lise	29	112,18	21,66	143		
4. Ön lisans ve üzeri	28	108,02	19,87			
5. Toplam	144	112,51	19,19			

Tablo 6'da da görüldüğü üzere velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyi velilerin eğitim düzeyine göre [$F_{(3-140)}=.721$; $p>.05$] anlamlı bir düzeyde farklılaşmamaktadır. Yani ilkököl, ortaokul, lise ve ön lisans ve üzeri eğitim almış velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyleri açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyinin 6. Sınıf SBS puanlarını yordayıp yordamadığına ilişkin basit doğrusal regresyon analizi sonuçları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyinin 6. sınıf SBS puanlarının yordanmasına ilişkin basit regresyon analizi sonuçları

Değişken	B	SH _B	B	T	p	İkili r	Kısmi r
Sabit	361,434	29,163		12.394	.000		
Veli ilgisi	,296	,255	.099	1.160	.248	.099	.099

R=.099, R²=.010, $F_{(1,137)}=1.345$, $p>.05$

Tablo 7’de görüldüğü gibi yordayıcı değişkenle bağımlı değişken arasındaki ikili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde, veli ilgisi ile 6. Sınıf SBS puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. Bu paralelde veli ilgisi 6. Sınıf SBS puanının anlamlı bir yordayıcısı değildir ($R=.099$; $R^2=.010$; $p>.05$). Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyinin 7. Sınıf SBS puanlarını yordayıp yordamadığına ilişkin basit doğrusal regresyon analizi sonuçları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyinin 7. sınıf SBS puanlarının yordanmasına ilişkin basit regresyon analizi sonuçları

Değişken	B	SH _B	B	T	P	İkili r	Kısmi r
Sabit	331,122	32,727		10.118	.000		
Veli ilgisi	,515	,287	.152	1.789	.074	.152	.152

$R=.099$, $R^2=.010$, $F_{(1,137)}=1.345$, $p>.05$

Tablo 8’de yer alan yordayıcı değişkenle bağımlı değişken arasındaki ikili ve kısmi korelasyonlar incelendiğinde, veli ilgisi ile 7. Sınıf SBS puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Buna göre veli ilgisinin, 7. Sınıf SBS puanının anlamlı bir yordayıcısı olmadığı söylenebilir ($R=.152$, $R^2=.023$; $p>.05$).

SONUÇ VE TARTIŞMA

Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyinin büyük ölçüde olumlu, yani makul ve yüksek bir düzeyde olduğu belirlenmiştir. Şu anda Türkiye’de SBS puanları liseye geçişin anahtarı konumundadır. İyi bir SBS puanına sahip olan öğrenci iyi bir lisenin, iyi bir liseye giren öğrenci de iyi bir üniversitenin kapısını aralamış olarak görülmektedir. Bu yüzden velilerce öğrenim gören çocuklarının SBS’de başarısı çok önemli görülmektedir. Bu yüzden velilerin ilgisi de bu anlamda yüksek olabilir. Bu bulgu doğrudan başarıya yönelik bir çalışma olmasa da Erdoğan ve Demirkasımoğlu’nun (2010) ailenin okulla iletişim sıklığının, ilgisinin ilk sınıflarda yoğun, son sınıflarda daha seyrek hale geldiği araştırma bulgusuyla çelişiyormuş gibi gelse de velilerce SBS’nin öğrencilerinin geleceği için hayati bir mesele gibi algılanmasından kaynaklanabilir.

Velilerin öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyine ilişkin ifadelerden gerçekleştirilme veya farkındalık düzeyinin en yüksek olduğu ifade, “öğrencimin boş zamanlarını nasıl geçirdiğini bilirim” iken; bu düzeyin en düşük olduğu ifade ise, “öğrencimin sınıfını ziyaret ederim” şeklinde ortaya çıkmıştır. Çocukların boş zamanlarının büyük bir çoğunluğunu evde geçirdikleri varsayılırsa, velilerde çocuklarının boş zamanlarında ne yaptıklarını bilmesi gayet doğaldır. Bunun yanında velinin en az ilgi ve farkındalığa sahip olduğu nokta olarak sınıf ziyaretleri olması ise ilginçtir. Bu sonuçtan velilerin öğretmenin çalışma alanı olan sınıf faaliyetlerine pek müdahil olmadıkları ortaya çıkmaktadır. Sınıflar sadece velilere değil, neredeyse tüm paydaşlara kapalı bir konum arz etmektedir.

Veliler öğrencilerin akademik yaşantısına gösterdikleri ilgi düzeyi bakımından kişisel değişkenlerin tamamında (çalışıyor/çalışmıyor; memur/esnaf; öğrenim düzeyi; aylık geliri) anlamlı farklılık göstermemektedir. Bu bulgular alanyazın çalışmalarının bir kısmıyla paralellik arz etmemekte iken bir kısmıyla etmemektedir. Alanyazının bir kısmında velinin eğitim düzeyinin, sosyo-ekonomik düzeyi ile aile ilgisi ve beklentisi arasında doğrudan bir ilişki olduğu görülmektedir (Keçeli-Kaysılı, 2008). Eğitim düzeyi, sosyo-ekonomik düzeyi yüksek, anne baba becerilerine sahip ailelerin çocukların eğitim düzeyine daha çok katkıda

buldukları (Pena, 2000; Sanders, Epstein & Conners-Tadros, 1999 Akt: Arslan, 2008; Keçeli-Kaysılı, 2008; Kocaman, 2008; Vural, 2008; Şeker, 2009; İpek, 2011) görülmüştür. Yine Dinçer ve Kolaşın (2009) ve Polat'ın (2009) araştırmalarında ailelerin ekonomik gelirleri düşük öğrencilerin okula devam durumlarının düşük olduğu bulgusuna ulaşmışlardır. Fuligni'nin (1997) göçmen ailelerden gelen öğrenciler üzerinde yaptığı araştırmada, evlerinde İngilizcenin daha fazla konuşulduğu, görece daha yerli olan ailelerin çocuklarından Matematik ve İngilizce derslerinde daha başarılı olduğu bulgusundan hareketle akademik başarıda sosyo-ekonomik düzeyinin düşük bir rol oynadığı bulgusuna ulaşmıştır. Bunun yanında Kao ve Tienda'nın (1995) yapmış oldukları araştırmada kuşaksal farklılıkların, öğrencinin akademik başarısını yordamada ebeveynlerin eğitim düzeyinden ve gelirlerden daha fazla etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Örneğin ABD'de sosyo-ekonomik düzeylerinin önemi olmaksızın Orta Amerika, Çin, Karayipler ve Hindistan'dan göç etmiş göçmen ailelerin çocuklarının eğitimine çok büyük önem verdikleri birçok nicel araştırmada (Suarez-Orozco, 1989; Caplan, Choy & Whitmore, 1991; Gibson, 1991; Gibson & Bhachu, 1991; Waters, 1994) ortaya konulmuştur. Göçmen aileler yaşam statülerinin artırılmasının en iyi yolunun eğitimden geçtiğine inanmaktadırlar.

Bu araştırmada baba mesleği öğrenci ilgisini farklılaştırılmazken, alanyazında bu bulgunun paralelinde olmayan bir sonuç ortaya çıkmıştır. İpek'in (2011) yaptığı araştırmada babası memur olan çocukların diğer meslek grubuna göre (işsiz, serbest meslek sahibi ve emekli) daha başarılı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bu araştırmada velinin eğitimi, mesleği ve gelir durumunun çocuklarının akademik başarısında fark meydana getirmemiş olmasının nedeni araştırmaya katılanların öğrencilerini dershaneye gönderen veliler olmalarından kaynaklanmış olabilir. Çünkü dershaneye göndermek öğrenci için okulu yanında ek bir kaynak aktarmayı gerektirmektedir. Bu kaynak aktarımı veliyi çocuğunun akademik yaşantısına gösterdiği ilgi için güdülemiş olabilir.

Veli ilgisinin öğrencinin 6. ve 7. sınıftaki SBS sınavlarını yordamadığı, yani veli ilgisinin öğrencisinin akademik başarısını etkileyen bir faktör olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Fuligni de (1997) 6. 8. ve 10. sınıfa giden göçmen öğrenciler üzerinde yaptığı araştırmada aile ilgisinin öğrencinin akademik başarısını yordamadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırma kapsamında ortaya çıkan sonuç, İpek'in (2011) SBS puanları ve veli ilgisiyle ilgili yaptığı araştırma sonuçlarıyla paralellik arz etmemektedir. İpek (2011) eğitime katılımı ve okul tutumları yüksek olan velilerin öğrenim gören çocuklarının, SBS puanlarının da yüksek olduğu, düşük olan velilerin öğrenim gören çocuklarının da düşük olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Veli ilgisi ve akademik başarı arasında herhangi bir ilişkinin çıkmadığı bu araştırmanın bulgusu; akademik başarı ile veli ilişkisinin olumlu yönde olduğuna ilişkin sonuçlara ulaşan araştırmalarla paralellik arz etmemektedir (Şeker, 1998; Akcan, 2001; Hakan, 2001; Akın, 2009).

Veli ilgisi ve akademik başarıyla ilgili yukarıdaki araştırmalara ters düşse de Trivette ve Anderson'un (1995) sekizinci sınıflar üzerinde yaptıkları araştırmanın bazı sonuçlarıyla paralellik arz etmektedir. Trivette ve Anderson (1995) yaptıkları araştırmada akademik başarıyla velilerin öğrenim gören çocuklarının okula ilişkin iletişimde ve okul etkinliklerine katılımı arasında bir ilişki bulamamıştır. Dahası Trivette ve Anderson (1995) öğrenime göre düzenlenmiş ev ortamının akademik başarı üzerinde düşük de olsa negatif yönde bir ilişkisi olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Paralel şekilde Colaman ve McNeese (2009) de veli ilgisinin öğrencilerin motivasyonunu ve akademik başarısını olumsuz yönde etkilediği bulgusuna ulaşmıştır. Trivette ve Anderson'un (1995) akademik başarıyla öğrenime göre düzenlenmiş ev ortamı arasında az da olsa negatif bir ilişki bulması yine

Colaman ve McNeese'nin (2009) veli ilgisiyle akademik başarı arasında olumsuz yönde ilişki bulması dikkat çekici ve şaşırtıcıdır. Bununla birlikte Trivette ve Anderson (1995) ve Colaman ve McNeese (2009) bu durumu öğrencilerin ergenlik dönemine bağlamışlardır. Her ne kadar veliler çabalarını çocuklarının iyiliği için yaptıklarını düşünseler de ergenler bunu baskıcı, kısıtlayıcı, özgürlüklerini yok edici bir unsur olarak görebilirler. Bu durum da öğrenciler üzerinde olumlu etkiden ziyade olumsuz bir etki yaratabilir. Çünkü ergenlik dönemi, çocukların ana-baba ve çevresine en çok ters düştüğü ve kendisiyle toplum arasındaki dengesizliği en yoğun yaşadığı bir dönemdir (Cüceloğlu, 1997, 360).

Bu araştırma velilerin, öğrencilerin eğitim yaşantısına çok ilgili olduğunu göstermektedir. Bu olumlu bir durumdur. Yine bu araştırma veli ilgisi ile akademik başarının bir göstergesi olarak ele alınan Seviye Belirleme Sınav başarıları arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir. Bu durum yukarıda da tartışıldığı gibi öğrencilerin ergenlik döneminde olmalarından kaynaklanabilir. O zaman bu araştırma veli ilgisinin ergen dönemi öğrencilerinin akademik başarılarını açıklamadığını göstermektedir. Yani bu çağ öğrencilerinin eğitim yaşamı için veliler ne kadar ilgi gösterirse gösterecek akademik başarıları için çok anlamlı katkı sağlanamayacaktır. Velilerin öğrencilerle ilişkisini yalnızca akademik başarılar üzerinden devam ettirmesi, hem enerjisini boş yere harcamasına neden olurken, hem de öğrenciyle sağlıklı bir ilişki ve iletişim sürdürmesini engelleyebilir. Bu anlamda tek yönlü ilişki hem veliyi hem öğrenciyi yıpratır. Yaşamda her şey akademik başarı değildir. Velinin ergenlik dönemindeki öğrencilerin psikolojisini anlaması, sağlıklı sosyal ilişkiler geliştirmesini sağlaması, hayatı anlamak ve anlamlandırmak için çaba göstermesi, en önemlisi de çocukla sağlıklı bir ilişki ve iletişim kurması daha önemli görülebilir.

Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar görece temsil gücü küçük bir örneklem üzerinde elde edildiği için bu durum araştırmanın bir sınırlığı olarak düşünülebilir. Bu bağlamda araştırmanın dış geçerliğinin görece zayıf olduğu sonucuna ulaşılabilir. Bundan dolayı bu araştırma için elde edilen sonuçların genellenmesi uygun olmayan bir yaklaşım olmakla birlikte araştırmanın daha büyük örneklem üzerinde tekrarlanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akcan, İ. (2001). Ailenin ilköğretimde öğrenci başarısına etkisi (Söğütü örneği). *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Akın, A. (2009). Algılanan anne-baba tutumlarının öğrencilerin sosyal bilgiler dersindeki akademik başarıları üzerine etkisi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Altunbulak, C. (2011). İlköğretim ikinci kademedeki boşanmış ve tam aileye sahip öğrencilerin okul başarıları ve okulda karşılaştıkları problemlerin incelenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Arslan, S. (2008). Ailenin ilköğretim II. kademe öğrencilerinin okul başarıları üzerindeki etkisi (Ümraniye ilçesi örneği). *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Aslan-Akan, F. G. (1994). İlkokul öğrencilerinin başarı ve başarısızlıklarında aile faktörü. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Balcı, A. (2009). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. (7. Baskı). Ankara: Pegem A Yayınları.
- Bolayır, Y. (2011). Ailesi yanında ve pansiyonda kalan öğrencilerin eğitimde başarı durumlarının karşılaştırılması: Sivas Kongre Lisesi örneği. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. A., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2006). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. (6. Baskı) Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Can, G. (1992). *Akademik başarısızlık ve önlenmesi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Caplan, N., Choy, M. H. & Whitmore, J. K. (1991). *Children of the boat people: A study of educational succes*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Coleman, B. & McNeese, M. N. (2009). From home to school: the relationship among parental involvement, student motivation, and academic achievement. *The International Journal of Learning*, 16 (7), 459-470.
- Cüceloğlu, D. (1997). *İnsan ve davranışı psikolojinin temel kavramları*. (7. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Dinçer, M. A. & Kolaşın, G. U. (2009). Türkiye’de öğrenci başarısında eşitsizliğin belirleyicileri. *Eğitim Reformu Girişimi*. İstanbul Sabancı Üniversitesi. http://erg.sabanciuniv.edu/sites/erg.sabanciuniv.edu/files/BETAMRapor_0.pdf. İndirme Tarihi. 06.10.2012
- Eksi, A. (1990). *Çocuk, genç, ana-babalar*. İstanbul: Bilgi Yayınları.
- Elmacıoğlu, T. (1998). *Başarıda aile faktörü*. İstanbul: Hayat Yayınları.
- Erdoğan, Ç. & Demirkasımoğlu, N. (2010). Ailelerin eğitim sürecine katılımına ilişkin öğretmen ve yönetici görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetim*, 16 (3), 399-431.
- Ergün, M. (1994). *Eğitim sosyolojisine giriş*. Ankara: Ocak Yayınları.
- Fulgini, A. J. (1997). The academic achievement of adolescents from immigrant families: the roles of family background, attitudes, and behavior. *Child Development*, 68 (2), 351-363.
- Gibson, M. A. (1991). Ethnicity, gender, and social class: The school adaption patterns of West Indian youths. *Minority status and schooling: A comparative study of immigrant and involuantry minorities* (Edt: M. A. Gibson & J. U. Ogbus). New York: Garland. pp. 169-204.
- Gibson, M. A. & Bhachau, P. K. (1991). The dynamics of educational decision making. *A comparative study of immigrant and involuantry minorities* (Edt: M. A. Gibson & J. U. Ogbus). New York: Garland. pp. 63-96
- Hakan, A. (2001). İlköğretim okulu öğrencilerinin başarısında aile faktörü. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- İpek, C. (2011). Velilerin okul tutumu ve eğitime katılım düzeyleri ile aileye bağlı bazı faktörlerin ilköğretim öğrencilerinin seviye belirleme sınavları (SBS) üzerindeki etkisi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1 (2), 69-79.
- Kao, G. & Tienda, M. (1995). Optimism and achievement: The educational performance of immigrant youth. *Social Science Quarterly*, 76, 1-19.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Keçeli-Kaysılı, B. (2008). Akademik başarının artırılmasında aile katılımı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 9 (1) 69-83.

- Kocaman, A. (2008). Ailenin sosyokültürel ve sosyoekonomik durumunun öğrencinin okul başarısına etkisi: İnönü EML örneği. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kurbay, E. (2008). Öğretmen veli – işbirliğinin öğrenci başarısına etkisinin Büyükçekmece ilköğretim okulları örneğinde incelenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özbaş, (2010). İlköğretim okullarında öğrenci devamsızlığının nedenleri. *Eğitim ve Bilim*, 35 (156), 32-44.
- Özdamar, K. (2004). *Paket programlar ile veri analizi 1*. (5. Baskı). Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Polat, S. (2009). Akademik başarısızlığın toplumsal eşitsizlik temelinde çözümlenmesi. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 7 (25), 46-61.
- Suarez-Orozco, M. A. (1989). *Central American refugees and U.S. high school: A psychosocial study of motivation among Latino adolescents*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Şeker, H. (1998). Köy ve kent okullarında öğrenim gören öğrencilerin hayat bilgisi, Türkçe, matematik, sosyal bilgiler ve fen bilgisi ders başarıları ile köy okulu öğrencilerinin başarılarını etkileyen aile, öğretim, sosyal çevre ve davranışsal faktörler. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Şeker, M. (2009). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin performans görevlerindeki başarıları ile ailelerinin eğitim-öğretim çalışmalarına katılım düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Trivette, P. & Anderson, E. (1995). The effects of four components of parental involvement on eighth grade student achievement. *School Psychology Review*, 24 (2), 299-317.
- TÜİK (2012). 2011 Gelir ve yaşam koşulları araştırması. *TC. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni*. Sayı: 10902, Eylül.
- TÜİK (2012). 2012 hane halkı işgücü istatistikleri. *TC. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni*. Sayı: 10903, Haziran.
- TÜİK (2012). Gayri safi yurtiçi hasıla, 2011 4. Dönem. *TC. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni*. Sayı: 10785, Nisan.
- Türkoğlu, Ö. (2008). Ailenin eğitim ve gelir düzeyinin öğrencinin derse olan tutumuna ve başarısına etkisi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Uluğ, F. (1997). *Okulda başarı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Vural, B. (2004). *Okul başarısında ailenin rolü ve önemi*. İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- Vural, B. (2004). *Öğrencinin başarısı için okul – aile birlikteliği*. İstanbul: Hayat Yayınları.
- Vural, S. (2008). Ailenin sosyoekonomik düzeyinin birinci sınıf öğrencilerinin aile-öğretmen iletişimi ve okuma yazma başarısıyla ilişkisi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Yavuzer, H. (1996). *Ana-baba ve çocuk*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Waters, M. C. (1994). Ethnic and racial identities of second generation black immigrants in New York City. *International Migration Review*, 28, 795-820.

Parents Interest and Regression Level of Primary State School Students Level Determination Exam (SBS) Score

Abdurrahman İLĞAN⁶, Mustafa ERDEM⁷, Burcu YAPAR⁸,
Süleyman AYDIN⁹, Şükrü Şakir AYDEMİR¹⁰

Introduction

Interest in and family support of children's academic lives and a high level of awareness of their efforts within this context are very important to students' academic success (Satır, 1996; Elmacıoğlu, 1998; Hakan, 2001; Vural, 2004; Kocaman, 2008; Akın, 2009; Dinçer & Kolaşın, 2009; Polat, 2009; Şeker, 2009). Therefore, the interest level of parents in their children's academic lives in accordance with educational level, job status, income, and regression level of parental interest in a student's academic life have been the focus of this research. The main purpose of this research is to identify parents' interest levels in their student's educational and academic life and its regression level to student's academic success. To reach this main purpose, these questions have been asked:

1. At which level do parents have an interest in and awareness of their student's academic life? Does this level change according to a parent's job status, education level, and/or monthly income?
2. Does the interest of parents in their student predict the level of sixth and seventh grade achievement test points?

Method

In order to determine the parents' interest and awareness level concerning their students' academic lives and the relationship between this level and the academic achievement of their students, this research uses the survey and correlation method.

The study group for this research has been chosen from Manisa-Salihli (Manisa town) primary state school's students and parents in the 2011-2012 academic year. A large percentage of the parents are middle-aged, approximately 70%. It has been observed that parents who have taken part in this research are 30% jobless and 70% of them is employed. Nearly half of the parents (46%) have graduated from primary school. Nearly half of the parents' monthly income levels is around or under 1000 TL; 37% of parents earn around 1500 TL and more in monthly income.

The data-gathering tool has been improved by the researchers. Exploratory factor analysis has been used in order to supply acceptability of the data-gathering process. Because most of the statements were gathered under a single dimension in exploratory factor analysis of the data-gathering process, the measuring instrument has been thought as a single dimension. "Parents' Interest and Awareness Instrument" has been developed; 32 of the items measure parental interest and 16 of the items measure parental awareness; a 5-point Likert-type scale was used. In the final factor analysis, KMO, 915, and the Barlett test were significant ($\chi^2=2099.8$; $p=.000$). This result shows that the data is factorable. Total

⁶ Asst. Prof. Dr. - Celal Bayar University Faculty of Education - abdurrahmanilgan@gmail.com

⁷ Asst. Prof. Dr. - Yüzüncü Yıl University Faculty of Education - merdem50@gmail.com

⁸ Celal Bayar University Institute of Graduate Studies in Science and Engineering - yaparburcu@gmail.com

⁹ Celal Bayar University Institute of Graduate Studies in Science and Engineering - sukru.aydemir@hotmail.com

¹⁰ Celal Bayar University Institute of Graduate Studies in Science and Engineering - salamon106@hotmail.com

explained variance is 39.9% and reliability coefficient is .94. Factor loading values range from .465 and .738; item total correlation values range from .425 to .745. With these results, it is possible to say that the instrument is valid and reliable.

To describe demographic variables, frequency, and percent; to compare parents' interest in their students in terms of working status and working or not, independent samples t-test; to compare parents' interest in their students in terms of parents' education level and monthly income, ANOVA was used; to compare parents' interest in their students in terms of parents' ages, the Kruskal-Wallis test was used due to lack of normal distribution of the data. To interpret descriptive statistics, the following ranges were used: Never: 1.00–1.79, Rarely: 1.80–2.59, Sometimes: 2.60–3.39, Often: 3.40–4.19, Always: 4.20–5.00.

Findings

It has been observed that parents' interest in and awareness of their students' academic lives is positive to a large extent ($x=4.02$). Expressions of parents from strong and weak points about interest in and awareness of their students' academic lives are like the following, in strong points: "I know how my student spends his/her free time" ($x=4.64$); "I know my student's success level in lessons" ($x=4.51$); and "I encourage my student to read books" ($x=4.44$). In weak points, they are as follows: "I visit my student's class" ($x=3.04$); "I know his/her classmates who prevent learning during lessons" ($x=3.38$); and "I know my student's deskmate's family" ($x=3.49$).

It has been observed that parents' job status (working/not working), [$t_{(114,363)}=1.312$; $p>.05$] and their type of job (public officer/craftsman) [$t_{(109)}=.326$; $p>.05$] doesn't change their interest in and awareness level of their students' academic lives. Parent's age [$F_{(3,139)}=.780$; $p>.05$], monthly income [$F_{(4,138)}=.713$; $p>.05$], and educational level [$F_{(4-123)}=.882$; $p>.05$] doesn't change their interest in and awareness level of their students' academic lives.

There has not been a relationship ($r=.152$) established between parent interest and sixth grade achievement test results (Centralized Test Examination). In this respect, parent interest is not a predictor of student achievement test scores ($r=.152$; $R^2=.023$; $p>.05$).

Conclusions, Discussions, and Implications

Parents have a great deal of interest in and awareness of their students' academic lives. Although this finding is not a direct one for success, and it can be seen as contradictory to Demirkasımoğlu's (2010) findings about families and school communication frequency being higher for initial classes but decreasing for later classes, it may result from parents understanding of achievement tests (SBS), as they are criteria for university entrance examinations and have a high level of importance for students' lives.

It has been observed that while "I know how my student spends his/her free time" is the strongest expression showing parents' interest in and awareness of their students' academic lives, the weakest one is "I visit my student's classroom." When it has been assumed that children spend much of their free time at home, it is natural that parents will know how they spend their spare time. However, it is very interesting that parents' weakest point in interest in and awareness of their children's academic lives is visiting their classes. From this result, it can be said that parents don't often participate in class activities, which belong to the teacher's realm.

An important difference hasn't been observed between parents' interest in and awareness of their students' academic live and individual variants (working/not working; officer/tradesman; education level; monthly income). While these findings are consistent

with some of the literature, they are not consistent with other research. A direct relation has been observed between parents' educational levels, socioeconomic levels, and family care expectations in some of the literature (Keçeli-Kaysılı, 2008).

Families with higher educational and socioeconomic levels have more care and make more contributions to their children's educations than others (Pena, 2000; Sanders, Epstein & Connors-Tadros, 1999; Cited in: Keçeli-Kaysılı, 2008; Arslan, 2008; Kocaman, 2008; Vural, 2008; Polat, 2009; Şeker, 2009; İpek, 2011). On the other hand, in Fuligni's (1977) and Kao and Tienda's (1995) studies, it has been observed that socioeconomic level doesn't play a very important role in students' academic success. Furthermore, a large body of research has found that families who have emigrated to the US from other countries, such as Central America, China, the Caribbean, and India, have placed a great amount of importance on their children's educational lives (Suarez-Orozco, 1989; Caplan et al., 1991; Gibson, 1991; Gibson & Bhachu, 1991; Waters, 1994).

It has been found that parental interest in and awareness of their children's academic lives did not predict sixth and seventh grade achievement test results and do not highly influence students' academic lives. While this result isn't consistent with İpek (2011), Akın (2009), Hakan (2001), and Şeker's (2009) studies, it is partly consistent with Fuligni (1997), Trivette and Anderson and Coleman, and McNeese's (2009) studies. Moreover, a negative relationship has been discovered between parental care and students' academic success in Trivette and Anderson (1995) and Coleman and McNeese's (2009) findings. Researches have given this situation to students' adolescence. Although parents think that their efforts are only for the benefit of their children, adolescents may think it is to prevent their having free demand and to put pressure on them (Cüceloğlu, 1997, 306).

Key Words: Level Determination Exam (SBS) Score, Academic Lives, Parents Interest, Elementary Students

Atf için / Please cite as:

İlğan, A., Erdem, M., Yapar, B., Aydın, S. & Aydemir, Ş. Ş. (2012). Veli ilgisi ve ilköğretim öğrencilerinin seviye belirleme sınavlarını (SBS) yordama düzeyi [Parents interest and regression level of primary state school students level determination exam (SBS) score]. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi - Journal of Educational Sciences Research*, 2 (2), 1-17. <http://ebad-jesr.com/>